

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ



Самоменеджмент
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність **073 Менеджмент**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **«Бізнес-адміністрування»**

Статус дисципліни **обов'язкова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу

Тетяна ЛЕПЕЙКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри менеджменту та бізнесу
Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробники:

Кривобок К.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнесу

Майстренко О.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнесу

Черноіванова Г.С., д.е.н., проф. кафедри менеджменту та бізнесу

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Самоменеджмент – система знань та методів щодо формування розвитку професійних, особистісних та ділових якостей майбутніх фахівців у галузі менеджменту.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять, виконують завдання щодо практичного застосування одержаних знань. Вивчення теоретичних положень навчальної дисципліни “Самоменеджмент” потребує закріплення їх за допомогою практичних занять і це складає значну частину дисципліни.

Мета навчальної дисципліни: є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань особистісного розвитку менеджера; формування у студентів індивідуальних особливостей та поведінкових навичок, які необхідні майбутньому керівнику; розвиток у майбутніх менеджерів умінь організувати особисту працю і працю підлеглих.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Соціологія	Стратегічний менеджмент
Менеджмент	Прийняття та реалізація управлінських рішень
Етика бізнесу	Управління людськими ресурсами

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу	РН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації РН 21. Демонструвати комунікативні, дослідницькі, технологічні та крос-культурні навички, необхідні для аналізу бізнес-ситуацій, готувати, обґрунтовувати і презентувати управлінські рішення
ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	РН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства
ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним
СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту	РН 19. Демонструвати навички аналізу та синтезу інформації, пристосовуючи їх для аналізу та вирішення проблем в різних галузях бізнесу та менеджменту

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Планування та організація праці менеджера .

Тема 1. Методологічні підходи до самоменеджменту.

Сучасні наукові погляди на сутність самоменеджменту. Концептуальний підхід до самоменеджменту. Критерії ефективного самоменеджменту: вміння управляти собою, адекватні особистісні цінності, чіткі особистісні цілі, навички вирішення проблем, інноваційність, високий творчий потенціал, уміння навчати і розвивати професійні якості підлеглих. Визначення ціннісних орієнтирів особистості. Ключові принципи визначення особистісних цілей менеджера. Саморозвиток особистості менеджера.

Тема 2. Планування особистої роботи менеджера.

Цільове планування роботи менеджера. Методи планування особистої діяльності менеджера. Основні стадії перспективного й оперативного планування особистої роботи менеджера. Розподіл та кооперація управлінської діяльності. Основні види розподілу та кооперації управлінської діяльності. Раціональний розподіл функцій між керівником та працівниками апарату управління. Делегування повноважень. Методи нормування управлінської діяльності. Особливості часу як ресурсу. Тайм-менеджмент. Технологія проведення нарад та зборів. Цільові установки виступу. Структура і зміст виступу. Техніка презентації. Класифікація й основні функції переговорів. Проблемний підхід до проведення переговорів. Засади ораторського мистецтва. Планування ділової кар'єри менеджера. Поняття і типи кар'єри. Етапи кар'єри.

Тема 3. Організування діяльності менеджера.

Зміст та особливості управлінської праці. Види та класифікація управлінської діяльності. Форми керівництва. Закони розвитку організації праці. Критерії оптимізації трудових процесів. Сутність, значення та завдання наукової організації праці. Основні принципи і напрями наукової організації праці менеджера. Основні вимоги до організації робочого місця менеджера. Класифікація робочих місць. Документування в управлінській діяльності та організація діловодства на підприємстві. Сутність і види управлінських документів. Види інформації: інформація з відкритим доступом, конфіденційна інформація. Інформаційне та документаційне забезпечення праці менеджера.

Тема 4. Самомотивування та самоконтроль менеджера.

Енергійність, самоконтроль та стресостійкість як складові якості менеджера. Розвиток ініціативності, енергійності, уміння володіти ситуацією, стресостійкості. Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Методи подолання конфліктних ситуацій. Прийоми поведінки менеджера у конфліктних ситуаціях. Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях. Поведінка менеджера у конфліктних ситуаціях.

Тема 5. Формування якостей ефективного менеджера.

Формування індивідуального стилю управління. Розвиток менеджера як особистості. Чинники впливу соціального оточення на формування професійно важливих якостей менеджера. Психологічні особливості стилів управління. Формування професійно-ділових якостей менеджера. Розвиток соціально-психологічних якостей менеджера: Розвиток моральних якостей менеджера.

Тема 6. Розвиток менеджерського потенціалу.

Сутність, види, напрями розвитку менеджерського потенціалу. Психофізіологічний потенціал. Інтелектуальний потенціал особистості. Творчий потенціал особистості.

Методи навчання та викладання

Досягненню очікуваних результатів навчання сприяє використання наступних методів навчання та викладання: проблемні лекції (теми 1, 5), міні-лекції (тема 2,6), дискусії (теми 1, 4), індивідуальна дослідницька робота під час виконання наукового дослідження (теми 3-4); презентації (тема 1, 3).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання.

Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів);

модульний контроль, що здійснюється у формі письмової контрольної роботи з ініціативи викладача за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля 1 (максимальна оцінка – 10 балів);

підсумковий контроль, що проводиться у формі заліку як підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 100 балів), визначається як сума балів за результати успішності студента при поточному контролі, включаючи модульну письмову контрольну роботу, та при підсумковому контролі у вигляді підсумкової письмової контрольної роботи (максимальна оцінка – 30 балів)). Бали, отримані за письмові контрольні роботи, додаються до балів за поточну успішність. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Поточний контроль включає оцінювання знань студента під час лекцій, практичних занять та виконання індивідуальних завдань та проводиться за такими критеріями:

лекції – розуміння, ступінь засвоєння сутності проблем, що розглядаються, під час обговорення актуальних питань, рівень активності у дискусіях (максимальна оцінка – до 1 балу залежно від рівня активності студента (15 лекційних занять впродовж семестру));

практичні (семінарські) заняття – ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються (оцінюється до 1 балу за кожне практичне заняття залежно від рівня активності студента (15 практичних занять впродовж семестру));

захист практичних завдань за темами – вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій; логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію (максимальна оцінка – 8 бали за кожне завдання (обов'язкове виконання 3 практичних завдань впродовж семестру, максимальна оцінка – 24 балів)),

презентація – вміння здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; грамотність подачі матеріалу (максимальна оцінка – 8 балів за кожну презентацію (обов'язкове виконання 2 презентацій, максимальна оцінка – 16 балів));

виконання письмової модульної контрольної роботи – ступінь засвоєння фактичного матеріалу змістового модулю; логіка, структура викладу матеріалу; наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання. вміння її обґрунтовувати; якість і чіткість викладення міркувань (максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 10 балів (одна модульна письмова контрольна робота впродовж семестру)).

Самостійна робота включає:

1) вивчення теоретичного матеріалу з попередньої лекції перед кожним наступним лекційним заняттям. Оцінюється за такими критеріями: глибина і міцність знань; рівень мислення; вміння систематизувати знання за окремими темами; вміння робити обґрунтовані висновки; володіння категорійним апаратом;

2) збирання, узагальнення, обробка інформації, необхідної для активної роботи на практичних заняттях. Оцінюється за такими критеріями: навички і прийоми виконання практичних завдань; вміння знаходити необхідну інформацію; здійснювати її систематизацію та обробку; самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль (виконання письмової підсумкової контрольної роботи) знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни – це перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до проблем навчальної дисципліни. Він охоплює програму дисципліни і передбачає визначення ступеня опанування студентами компетентностей, діагностику рівня їх теоретичної підготовки. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 20 балів (одна підсумкова письмова контрольна робота впродовж семестру).

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру як загальна оцінка з дисципліни, як накопичення балів, зокрема, за активну участь на лекціях, виконання практичних завдань, домашніх завдань, балів за контрольні роботи, а також за самостійну роботу студента. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60-100 балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	не зараховано
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми контролю	Мак бал	
Тема 1. Методологічні підходи до самоменеджменту.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	<p>Лекція щодо базових понять сутності самоменеджменту. Розгляд основних критеріїв ефективного самоменеджменту: вміння управляти собою, адекватні особистісні цінності, чіткі особистісні цілі, навички вирішення проблем, інноваційність, високий творчий потенціал, уміння навчати і розвивати професійні якості підлеглих.</p> <p>Лекція щодо визначення ціннісних орієнтирів особистості. Ключові принципи визначення особистісних цілей менеджера. Саморозвиток особистості менеджера.</p>	Активна робота на лекції	3
	Семінарське заняття	Завдання. Підготовка до семінарського заняття	Активна участь у виконанні завдань	3
			Перевірка домашнього завдання	8
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<p>Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою “Сучасні наукові погляди на сутність самоменеджменту. Концептуальний підхід до самоменеджменту.”</p> <p>Оформлення практичного завдання</p>	Перевірка домашніх завдань	-

Тема 2. . Планування особистої роботи менеджера.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: цільове планування роботи менеджера. Методи планування особистої діяльності менеджера. Основні стадії перспективного й оперативного планування особистої роботи менеджера. Раціональний розподіл функцій між керівником та працівниками апарату управління. Делегування повноважень.	Активна робота на лекції	3
	Практичне заняття	Завдання. Життєві цінності особистості. Цілепокладання: постановка довгострокових цілей	Активна участь у виконанні завдань	3
			Перевірка домашніх завдань	8
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою “Розподіл та кооперація управлінської діяльності. Основні види розподілу та кооперації управлінської діяльності.”.	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 3. Організування діяльності менеджера.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: зміст та особливості управлінської праці. Види та класифікація управлінської діяльності. Форми керівництва	Активна робота на лекції	3
			Контрольна робота	10
	Практичне заняття	Завдання . Хронометраж	Активна участь у виконанні завдань	3
			Перевірка домашніх завдань	8
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою “Методи і стратегії проектного менеджменту”	Перевірка домашніх завдань	-	
	Підготовка до контрольної роботи			

Тема 4. Самомотивування та самоконтроль менеджера	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція щодо питань: розвиток ініціативності, енергійності, уміння володіти ситуацією, стресостійкості. Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Методи подолання конфліктних ситуацій. Прийоми поведінки менеджера у конфліктних ситуаціях.	Активна робота на лекції	2
	Практичне заняття	Завдання. Підготовка семінарського заняття з презентацією за темою «Документообіг»	Активна участь у виконанні завдань	2
			Перевірка домашніх завдань	8
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою “Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях. Поведінка менеджера у конфліктних ситуаціях. ”	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 5. Формування якостей ефективного менеджера.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: формування індивідуального стилю управління. Розвиток менеджера як особистості. Чинники впливу соціального оточення на формування професійно важливих якостей менеджера. Психологічні особливості стилів управління. Формування професійно-ділових якостей менеджера.	Активна робота на лекції	2
	Практичне заняття	Завдання. Фотографія робочого часу менеджера	Активна участь у виконанні завдань	2
			Перевірка домашніх завдань	8
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою “Розвиток соціально-психологічних якостей менеджера: Розвиток моральних якостей менеджера. ”	Перевірка домашніх завдань	-	
	Виконання та оформлення завдання			

<i>Аудиторна робота</i>				
Тема 6. Розвиток менеджерського потенціалу.	Лекція	Лекція за питаннями: сутність, види, напрями розвитку менеджерського потенціалу. Психофізіологічний потенціал. Інтелектуальний потенціал особистості. Творчий потенціал особистості.	Активна робота на лекції	2
	Практичне заняття		Активна участь у виконанні завдань	2
			Підсумкова контрольна робота	20

Рекомендована література

Основна:

1. Самоменеджмент [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. К. Василик, О. В. Майстренко, К. Р. Немашкало та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 156 с.

Додаткова:

2. Мішина С. В. Кар'єрний самоменеджмент як інструмент управління кар'єрними процесами на підприємстві / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2021. – № 1. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2021/79.pdf.

3. Лугова В. М. Забезпечення саморозвитку керівника засобами самоменеджменту: сучасні підходи / В. М. Лугова, О. А. Єрмоленко. // Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця: матеріали V наук.-практ. конф., 26–27 лист. 2020 р. : тези допов. – Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2020. – С. 326–327.

4. Самоменеджмент : навчальний посібник / Г. З. Леськів, Г. Я. Левків, М. М. Бліхар, В. В. Гобела, О. П. Подра, Г. В. Коваль. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 280 с. Режим доступу: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3873>

Інформаційні ресурси:

5. Самоменеджмент // Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4691>

6. Федоров А. Моя система тайм-менеджмента в Excel [Електронний ресурс] / А. Федоров. – Режим доступу : <http://www.improvement.ru/zametki/fedorov-excel>.

7. Мідляр А. К. Самоменеджмент як складова професійного розвитку персоналу / А. К. Мідляр, О. І. Бабчинська // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2016. – № 9 – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5151>

8. Тарнавський М. І. Самоменеджмент в системі розвитку управління підприємством / М. І. Тарнавський, Р.Д. Бала // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2019. – № 11 – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/75.pdf.

9. Агєєва І.В. Теоретичні аспекти самоменеджменту в сучасних умовах / І.В. Агєєва // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2018. – № 2(37) Режим доступу: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/7823/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%a2%d0%94%d0%90%d0%a2%d0%a3%20%2837%292018-162-167.pdf>.